

[Nielsen.]

maal at arbejde for Opretholdelsen af vor nuværende statsretlige Forbindelse med Danmark, er det selvfølgelig, at jeg stemmer for Danmarks Riges Grundlov. Jeg ønsker, at den samme Grundlov, som er gældende hernede, skal være gældende for Færøerne, og jeg ønsker ikke Løfteparagraffer eller andet angaaende den Del af Riget, der hedder Færøerne, indsat i Grundloven, saaledes som det er foreslaaet af visse Kredse paa Færøerne. Det forekommer mig, at den sidste Tids Udvikling tydeligt har vist, at der er Brug for en Samhørighedspolitik paa Færøerne, og jeg føler mig forvisset om, at en saadan Politik i den øvrige Del af Riget vil finde den Forstaaelse og Sympati, uden hvilken et saadant Arbejde vil være omsonst.

Stein: Hvorledes man end ser paa det foreliggende Forslag til en Forfatningsændring, vil man sikkert fra alle Sider erkende Betydningen af den Afgørelse, der forestaar. En Ændring af Landets Forfatning er ingen dagligdags Ting, og i dette Tilfælde er der Tale om en dybtgaaende Revision, som, hvis den gennemføres, ændrer Vilkaarene for Folkets Tilværelse maaske langt ud i Tiden. Om Resultatet af den Afstemning, som om lidt vil finde Sted, kan der ikke være nogen Tvivl — det er paa Forhaand givet, hvorledes den enkelte skal og vil stemme —, men Afgørelsen af Grundlovsforslagets Skæbne falder ved den Folkeafstemning, der er berammet til den 23. Maj.

Det ejendommelige ved Afstemningen her i Dag er imidlertid, at dette høje Ting, hvis Folkeafstemningen giver Tilslutning til Forslaget, derved udletter sig selv. Man har i Aarevis angrebet og mistænkeliggjort det høje Landsting, og hvorfor? Fordi man i 1915 forsømte at træffe Bestemmelse om, hvorledes Konflikter mellem de to Ting kunde afvikles, og fordi Rigsdag og Regering ikke senere har formaaet at skabe den Forfatningsskik, som kunde bøde paa Forsømmelsen. Det er i øvrigt ikke min Sag at forsvare dette høje Ting, men jeg ønsker at pege paa, ogsaa under Hensyn til de Udtalelser, der før faldt fra den højtærede Statsminister, at der i Aarenes Løb ved mange Lejligheder herfra er øvet en saglig set værdifuld Indsats i Lovgivningsarbejdet, og den langt overvejende Del af det danske Folk vil sikkert ogsaa i Dag erkende, at det var en fortjenstfuld Gerning, da Landstinget i sin Tid hindrede den Afrustning, som vilde have gjort Landet værgeløst. Jeg er heller ikke i Tvivl om, at der vil

komme en Tid, da Dommen over dette høje Ting og dets Gerninger vil falde helt anderledes ud end i Dag, da en opagiteret Stemning mange Steder har forvirret Begreberne.

Jeg er ingenlunde blind for de Anker, som kan rettes mod den gældende Forfatning, og jeg havde gerne set, at det var lykkedes at finde frem til et Forfatningsforslag, som kunde have samlet alle Partier. Det var min og manges Forventning, at man kunde have fundet hinanden paa de Linier, der blev angivet i den Skrivelse, som det Parti, jeg tilhører, den 20. Januar 1938 rettede til den højtærede Statsminister, og hvori det bl. a. hed, at

„Partiet maa anse Bevarelsen af et Tokammersystem som en folkelig demokratisk Garanti mod Ensigheder og Yderligheder“.

Jeg beklager, at man senere har forladt dette principielle Grundlag. Jeg bestrider naturligvis ingenlunde, at en Forfatning ogsaa paa forsvarlig Maade kan bygges op efter andre Linier. Jeg bestrider heller ikke, at ogsaa en Etkammerforfatning kan formes saaledes, at den lægger den tryk Grund for Folkets Liv. Men det foreliggende Forslag har ikke den Karakter. Det er hverken et Et- eller To-Kammer, det er en Camouflage, som udvisker alle rene Linier. Et Folk kan ikke bygge sin Tilværelse paa Talemaader som „een Valgdag og eet Vælgerkorps“. Der knytter sig ingen demokratiske Garantier til en Formel som denne. Det er *Aanden* i Forfatningen, der bliver det afgørende.

Om det Forfatningsforslag, vi her staar over for, er et saadant Udtryk for demokratisk Tankegang, som man har villet gøre gældende, turde være i høj Grad omtvisteligt. Valget af Rigstingets Medlemmer og Bestemmelserne om Folkeafstemning giver ikke Vælgerbefolkningen den Medbestemmelse eller den Indflydelse, man kunde vente af en demokratisk Forfatning, og man vil næppe heller kunne paastaa, at det er Udtryk for nogen demokratisk Tankegang, naar man vedblivende formener Landets Borgere Adgang til ved Ekspropriation at forelægge Domstolene Erstatningsspørgsmaalet til Afgørelse.

En af de Taleblomster, som stadig er ført i Marken, er denne, at „Magt og Ansvar skal følges ad“. Det er en elementær Betragtning, som næppe vil møde Modsigelse fra nogen Side, men atter her gælder det, at det ikke er Ordene, men Anvendelsen, det kommer an paa. Ogsaa under Diktatur gælder det, at Magt og Ansvar følges ad, men i en demokratisk Forfatning har Magten